

**Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової
адміністрації**

**Кременецька обласна гуманітарно-
педагогічна академія ім. Тараса Шевченка**

Кафедра педагогіки, психології та соціальної роботи

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДТРИМКА СОЦІАЛЬНО ВРАЗЛИВИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

галузь знань: І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

спеціальність: І 10 Соціальна робота та консультування

освітньо-професійна програма: Соціальна робота та консультування

Кременець – 2026

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальна робота та консультування» для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю І 10 Соціальна робота та консультування. Кременець, 2026 р. 28 с.

Розробник: Т. В. Новак, доцент кафедри педагогіки, психології та соціальної роботи, кандидат педагогічних наук, доцент.

Протокол №1 від 27.08.2026 року

Зав. кафедри

М. Ярошук

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, предметна спеціалізація, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення	Нормативна	
Кількість модулів – 1			
Змістових модулів – 2			
	Спеціальність: І 10 Соціальна робота та консультування		
Загальна кількість годин – 120	Освітньо-професійна програма: І 10 Соціальна робота та консультування	Рік підготовки:	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання – 1		1	1
		Семестри	
		1	1
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4		Лекції	
		26	6
		Практичні, семінарські	
		26	8
		Самостійна робота	
		68	106
	Вид контролю: екзамен		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 43,33% / 56,67%;

для заочної форми навчання – 11,67% / 88,33 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Освітній компонент спрямований на формування у здобувачів здатності виявляти соціальні та психолого-педагогічні потреби клієнтів, оцінювати їхні ресурси та ризики, планувати й здійснювати соціальну підтримку, консультування, соціальний супровід, профілактичні та корекційно-розвивальні заходи з урахуванням вікових, індивідуальних, сімейних і соціальних особливостей клієнта.

У межах освітнього компонента розглядаються питання соціальної вразливості та її чинників, характеристика основних соціально вразливих груп населення, особливості роботи з дітьми та молоддю, сім'ями у складних життєвих обставинах, людьми з інвалідністю, внутрішньо переміщеними особами, людьми похилого віку, постраждалими від насильства, особами, які переживають кризові ситуації, а також іншими категоріями, які потребують соціальної підтримки та професійного супроводу.

Особлива увага приділяється міждисциплінарному підходу, взаємодії соціального працівника з психологами, педагогами, медичними працівниками, юристами, представниками органів державної влади, місцевого самоврядування та громадських організацій.

Метою вивчення освітнього компонента є формування у здобувачів освіти системи теоретичних знань та практичних умінь щодо виявлення потреб соціально вразливих груп населення, організації психолого-педагогічної підтримки, соціального супроводу та консультування, здійснення профілактичної, соціально-педагогічної та корекційно-розвивальної роботи з клієнтами з урахуванням їхніх індивідуальних потреб, ресурсів і життєвих обставин.

У результаті вивчення освітнього компоненту здобувач освіти повинен оволодіти такими **компетентностями**:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення. ФК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації на етапі раннього втручання. ФК 4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі

	соціальної роботи. ФК 8. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень. ФК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій. ФК 11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.
Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти сформульований у термінах програмних результатів навчання	
	ПРН1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог. ПРН 8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях. ПРН 10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати раннє втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи. ПРН 11. Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командоутворення та координувати командну роботу. ПРН 13. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення

Тема 1. Концептуальні засади соціальної роботи з вразливими групами населення

Теоретико-методологічні основи соціальної та психолого-педагогічної роботи з різними категоріями соціально вразливих груп населення. Понятійно-категоріальний апарат дисципліни, визначення сутності понять «соціальна вразливість», «соціально вразливі групи», «групи ризику», «психолого-педагогічна підтримка», «соціально-педагогічний супровід». Основні підходи до організації допомоги у системі освіти та соціального захисту. Аналіз основних напрямів соціальної роботи. Нормативно-правова база України щодо захисту прав людини, дитини та сім'ї, організація психолого-педагогічної підтримки у закладах освіти та соціальних установах. Сучасні підходи до організації допомоги: клієнтоцентрований, правозахисний, сімейно-орієнтований, міждисциплінарний та травма-інформований. Принципи поваги до гідності, автономії, прав і потреб клієнта, недискримінації, конфіденційності та участі клієнта у прийнятті рішень. Нормативно-правові засади захисту прав

людини, дитини та сім'ї. Роль соціального працівника і консультанта у забезпеченні доступу до соціальних послуг.

Практичний аспект: аналіз ситуації клієнта з позицій різних підходів; визначення професійних меж соціального працівника та консультанта.

Тема 2. Соціальна вразливість як психолого-педагогічна проблема

Сутність соціальної вразливості як соціально-психологічного явища. Причини виникнення соціальної вразливості у сучасному суспільстві. Характеристика основних категорій соціально вразливих груп населення: діти груп ризику, особи з інвалідністю, сім'ї у складних життєвих обставинах, внутрішньо переміщені особи, особи з травматичним досвідом, малозабезпечені сім'ї, діти-сироти, підлітки з девіантною поведінкою. Психологічні особливості осіб, які перебувають у кризових умовах. Соціальні та психологічні фактори ризику. Недопущення стигматизації, дискримінації та навішування ярликів.

Практичний аспект: аналіз соціального портрета клієнта; визначення факторів ризику та ресурсів; складання карти потреб і ресурсів.

Тема 3. Принципи та напрями психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення

Основні принципи психолого-педагогічної підтримки: гуманізм, індивідуальний підхід, конфіденційність, системність, комплексність, міжвідомча взаємодія. Напрями психолого-педагогічної роботи: профілактика, діагностика, консультування, корекція, реабілітація, соціальний супровід. Особливості організації підтримки у закладах освіти, соціальних службах, центрах психологічної допомоги. Роль практичного психолога, соціального працівника, вчителя у роботі з соціально вразливими групами населення.

Напрями підтримки: профілактика, оцінювання потреб, консультування, психоосвіта, соціальний супровід, корекційна та реабілітаційна робота. Поняття інформованої згоди, професійних меж і перенаправлення клієнта до інших фахівців. Особливості організації допомоги у закладах освіти, соціальних службах, медичних і реабілітаційних установах. Роль соціального працівника, психолога, педагога, консультанта та інших фахівців у забезпеченні комплексної підтримки.

Практичний аспект: визначення порушень прав клієнта у професійних ситуаціях; розроблення алгоритму первинної підтримки та перенаправлення.

Тема 4. Психологічний супровід соціально вразливих груп населення

Поняття психологічного супроводу та його значення у роботі з соціально вразливими категоріями. Основні етапи психологічного супроводу: діагностика, планування, реалізація допомоги, оцінка результатів. Методи психологічної діагностики у роботі з дітьми та дорослими. Особливості індивідуального та групового супроводу. Формування адаптаційних можливостей, розвиток ресурсів особистості, підтримка у кризових ситуаціях. Взаємодія фахівців у процесі супроводу.

Методи психологічного інтерв'ю, спостереження, бесіди та аналізу життєвої ситуації. Особливості оцінювання потреб дітей, сімей, осіб з інвалідністю, ветеранів, внутрішньо переміщених осіб та інших клієнтів. Принципи травма-інформованого підходу під час взаємодії з клієнтом. Формування безпечного простору, підтримка автономії, розвиток адаптаційних можливостей і ресурсів особистості.

Поняття кейс-менеджменту, індивідуального плану підтримки, міждисциплінарної взаємодії та перенаправлення до відповідних служб. Етичні обмеження використання психодіагностичних методик соціальним працівником і консультантом.

Практичний аспект: проведення навчального первинного інтерв'ю; складання карти потреб; розроблення індивідуального плану підтримки за кейсом.

Тема 5. Психологічне консультування соціально вразливих груп населення

Сутність психологічного консультування у системі психолого-педагогічної допомоги. Основні підходи та методи консультування. Особливості консультування дітей, підлітків, батьків, сімей у складних життєвих обставинах, осіб з інвалідністю, внутрішньо переміщених осіб, ветеранів та членів їхніх сімей. Основи консультування осіб з травматичним досвідом, втратами, кризовими переживаннями. Етичні принципи роботи соціального працівника. Формування довіри, підтримки, безпечного психологічного простору. Використання бесіди, інтерв'ю, психотерапевтичних технік у консультативній роботі.

Основи консультування осіб, які переживають втрати, кризові ситуації та травматичний досвід. Етичні принципи консультативної роботи, професійні межі, конфіденційність та інформована згода.

Визначення меж компетентності соціального працівника і консультанта. Взаємодія з іншими фахівцями у випадках, що потребують спеціалізованої психологічної або психотерапевтичної допомоги. Особливості дистанційного консультування та безпечної комунікації.

Практичний аспект: аналіз консультативного кейсу, відпрацювання активного слухання, визначення ситуацій для перенаправлення.

Змістовий модуль 2.

Практичні аспекти психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення

Тема 6. Профілактична та корекційна робота з соціально вразливими групами населення

Зміст профілактичної роботи у системі освіти, соціальних служб та громади. Первинна, вторинна та третинна профілактика. Попередження соціальної дезадаптації, насильства, булінгу, залежностей, девіантної поведінки, емоційного виснаження та інших соціально-психологічних проблем.

Корекційно-розвивальна робота з дітьми, підлітками, сім'ями та дорослими, які мають труднощі у поведінці, спілкуванні чи емоційному розвитку. Використання психоосвітніх програм, тренінгів, груп підтримки, вправ і консультативних технологій. Формування життєвих навичок, емоційної компетентності, стресостійкості, комунікативних умінь та відповідальної поведінки.

Особливості розроблення профілактичних програм для різних вікових і соціальних груп. Оцінювання результативності профілактичних і корекційно-розвивальних заходів.

Практичний аспект: розроблення фрагмента профілактичної програми; аналіз кейсу щодо ризикованої поведінки підлітка; моделювання групового заняття.

Тема 7. Психолого-педагогічна підтримка сімей у складних життєвих обставинах

Поняття сім'ї у складних життєвих обставинах. Причини виникнення сімейних труднощів та чинники, що впливають на функціонування сім'ї. Сімейно-орієнтований підхід у соціальній роботі. Оцінювання потреб сім'ї, її ресурсів і батьківського потенціалу.

Особливості роботи з батьками, дітьми та іншими членами сім'ї. Соціальний супровід сім'ї, консультування, психоосвіта та підтримка позитивного батьківства. Попередження сімейного насильства, занедбаності дітей, соціального сирітства та розлучення дітей із батьками.

Співпраця закладів освіти, соціальних служб, медичних установ, громади та інших суб'єктів соціальної роботи. Особливості підтримки сімей, які виховують дітей з інвалідністю, переживають втрату, вимушене переміщення або інші кризові обставини.

Практичний аспект: аналіз сімейного кейсу; побудова генограми або екокарти; розроблення плану сімейного супроводу; визначення ресурсів громади.

Тема 8. Сучасні технології психолого-педагогічної підтримки та соціального консультування

Поняття психолого-педагогічних технологій та їх значення у соціальній роботі. Класифікація сучасних технологій підтримки різних соціально вразливих груп населення. Тренінгові, консультативні, психоосвітні, арт-терапевтичні, ігрові, інформаційно-комунікаційні та групові технології.

Технології розвитку емоційної стійкості, самооцінки, комунікативних навичок і соціальної компетентності. Застосування травма-інформованих та ресурсно-орієнтованих методів роботи. Особливості організації індивідуальної, групової, сімейної та дистанційної підтримки.

Використання кейс-менеджменту, міждисциплінарної взаємодії та перенаправлення клієнтів. Принципи безпечного використання цифрових технологій у консультуванні. Адаптація технологій до віку, потреб,

можливостей та життєвого контексту клієнта. Оцінювання ефективності застосованих технологій.

Практичний аспект: розроблення фрагмента тренінгової програми; добір технологій для конкретного кейсу клієнта; аналіз етичних ризиків використання цифрових інструментів.

Тема 9. Психологічна реабілітація, соціальне відновлення та підтримка життєстійкості соціально вразливих груп населення

Сутність психологічної, соціальної та психолого-педагогічної реабілітації. Мета, завдання та принципи реабілітаційної роботи. Види реабілітації: психологічна, соціальна, педагогічна, сімейна та комплексна.

Особливості роботи з особами, які пережили травматичні події, втрати, насильство, вимушене переміщення, інвалідизацію або тривалий стрес. Методи відновлення психоемоційного стану, соціального функціонування та життєстійкості. Ресурсні техніки, психоосвіта, арт-терапевтичні методи, тренінги, групи підтримки та соціальна активізація.

Підтримка адаптації, самостійності, соціальної включеності та відновлення життєвих перспектив. Міждисциплінарна взаємодія у процесі реабілітації. Роль соціального працівника, психолога, педагога, консультанта, медичних і реабілітаційних фахівців. Оцінювання результатів реабілітаційної роботи та планування подальшої підтримки.

Практичний аспект: розроблення плану соціального відновлення клієнта; аналіз реабілітаційного кейсу; визначення ресурсів громади та міждисциплінарної команди; розроблення мініпроєкту підтримки.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма здобуття освіти					заочна форма здобуття освіти				
	Усього	л	п	лаб	с.р.	Усього	л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення										
Тема 1. Концептуальні засади соціальної роботи з вразливими групами населення	11	2	2		7	12	2		-	11

Тема 2. Соціальна вразливість як психолого-педагогічна проблема	11	2	2		7	14		2	-	12
Тема 3. Принципи та напрями психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення	11	2	2		7	11			-	12
Тема 4. Психологічний супровід соціально вразливих груп населення	15	4	4		7	13	2			12
Тема 5. Психологічне консультування соціально вразливих груп населення	12	2	2		8	14		2		12
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення										
Тема 6. Профілактична та корекційна робота з соціально вразливими групами населення	16	4	4		8				-	12
Тема 7. Психолого-педагогічна підтримка сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах	12	2	2		8		2	2	-	12
Тема 8. Технології психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення	16	4	4		8			2	-	12
Тема 9. Психологічна	16	4	4		8				-	12

реабілітація та відновлення соціально вразливих груп населення										
Усього годин	120	26	26	-	68	120	6	8	-	106

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денної форми здобуття освіти	Заочної форми здобуття освіти
1.	Концептуальні засади психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення	2	2
2.	Соціальна вразливість як соціально-психологічна проблема	2	
3.	Принципи, напрями та рівні психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення	2	
4.	Психологічний супровід соціально вразливих осіб та груп	2	2
5.	Психологічне консультування у системі соціальної роботи	2	
6.	Технології кризового консультування та психологічної підтримки соціально вразливих осіб	2	
7.	Оцінювання потреб, ресурсів та ризиків соціально вразливих осіб і сімей	2	
8.	Технології профілактичної та корекційно-розвивальної роботи із соціально вразливими групами	2	2
9.	Сімейно-орієнтовані технології психолого-педагогічної підтримки	2	
10.	Травма-інформовані технології психосоціальної підтримки	2	
11.	Технології психологічної реабілітації, соціального відновлення та розвитку життєстійкості	2	
12.	Міждисциплінарна взаємодія та маршрутизація клієнтів соціальних послуг	2	2
13.	Оцінювання результативності психолого-педагогічної підтримки та планування подальшого супроводу клієнта	2	
Всього		26	8

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

1 бал – здобувач вищої освіти виявляє поверхові знання та розуміння окремих положень навчального матеріалу з психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення; може поверхово характеризувати окремі соціально вразливі групи, їхні потреби та проблеми, робити окремі висновки. Відповідь є неповною, містить суттєві неточності у використанні професійної термінології, здобувач вищої освіти потребує допомоги викладача.

2 бали – здобувач вищої освіти виявляє недостатні знання та розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати соціальні, психологічні та педагогічні чинники вразливості, робити окремі висновки. Відповідь містить часткові помилки, є недостатньо осмисленою. Здобувач вищої освіти самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу, відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, застосовує знання під час розв'язання практичних завдань за зразком, користується додатковими джерелами.

3 бали – здобувач вищої освіти має достатньо повні знання, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних професійних ситуаціях, логічно характеризує соціально вразливі групи населення, їхні потреби, проблеми та ресурси. Уміє аналізувати, встановлювати суттєві зв'язки між соціальними, психологічними й педагогічними чинниками, визначати основні напрями психолого-педагогічної підтримки та робити висновки. Відповідь повна, логічна й обґрунтована, але містить окремі неточності. Здобувач вищої освіти здатний рецензувати відповідь іншого здобувача, самостійно опрацьовувати навчальний матеріал і застосовувати набуті знання під час аналізу практичних ситуацій.

4 бали – здобувач вищої освіти володіє глибокими та міцними знаннями з теорії і практики психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях. Уміє визначати тенденції, суперечності та ризики у сфері соціальної вразливості, робити аргументовані висновки, критично оцінювати інформацію, наукові підходи й практичні методи підтримки. Використовує додаткові джерела та матеріали, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, розв'язує творчі завдання, розрізняє об'єктивну інформацію, стереотипи й упередження щодо соціально вразливих груп, сприймає іншу позицію як альтернативну.

5 балів – здобувач вищої освіти має системні та дієві знання з психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення, виявляє творчі здібності у навчальній діяльності, використовує широкий спектр аргументів і доказів власної думки. Уміє розв'язувати складні проблемні завдання, здійснювати системний і науковий аналіз соціальних, психологічних та педагогічних проблем, прогнозувати результати запропонованих заходів підтримки. Самостійно ставить і розв'язує проблеми, здобуває та критично використовує інформацію, виявляє власне професійне ставлення до неї, виконує

науково-дослідні й творчі завдання. Логічно, аргументовано та творчо викладає матеріал в усній і письмовій формах, демонструє готовність до професійної діяльності у сфері психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення.

6. Самостійна робота

Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення

Тема 1. Концептуальні засади соціальної роботи з вразливими групами населення

Завдання 1. Теоретичне опрацювання. Опрацювати наукову літературу та розкрити зміст понять: «соціальна робота», «соціальна вразливість», «соціально вразливі групи населення», «групи ризику», «складні життєві обставини», «психолого-педагогічна підтримка», «соціальний супровід». Визначити спільні та відмінні ознаки цих понять.

Завдання 2. Класифікація соціально вразливих груп. Скласти класифікацію основних соціально вразливих категорій населення та для кожної категорії визначити основні соціальні потреби, ризики та можливі напрями професійної підтримки.

Завдання 3. Практичний кейс. Проаналізувати ситуацію сім'ї, яка опинилася у складних життєвих обставинах. Визначити проблему, потреби сім'ї, наявні ресурси та запропонувати першочергові дії соціального працівника.

Форма виконання: таблиця + аналіз кейсу.

Тема 2. Соціальна вразливість як психолого-педагогічна проблема

Завдання 1. Аналіз факторів ризику. Визначити основні соціальні, економічні, психологічні, сімейні та освітні фактори, які можуть призводити до соціальної вразливості особи.

Завдання 2. «Портрет соціально вразливої особи». Обрати одну категорію: дитина групи ризику, підліток із девіантною поведінкою, особа з інвалідністю, внутрішньо переміщена особа, сім'я у складних життєвих обставинах тощо. Скласти узагальнений психологічний і соціальний портрет, визначивши потреби, труднощі, ризики та ресурси.

Завдання 3. Аналітична презентація. Підготувати презентацію «Соціальна вразливість сучасної людини: основні виклики та шляхи підтримки», використовуючи актуальні статистичні дані з офіційних джерел.

Форма виконання: презентація + аналітична таблиця.

Тема 3. Принципи та напрями психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення

Завдання 1. Принципи професійної діяльності. Розкрити зміст принципів гуманізму, індивідуального підходу, конфіденційності, системності, комплексності, добровільності та міжвідомчої взаємодії. Для кожного принципу навести практичний приклад його реалізації соціальним працівником.

Завдання 2. «Функції фахівця». Скласти схему основних напрямів психолого-педагогічної підтримки: профілактика – діагностика – консультування – корекція – реабілітація – соціальний супровід. Розкрити завдання фахівця на кожному етапі.

Завдання 3. Етична дилема. Проаналізувати ситуацію: *«Соціальний працівник дізнався від підлітка інформацію, яку батьки вимагають йому повідомити»*. Визначити, як фахівець має діяти з урахуванням професійної етики, конфіденційності та безпеки клієнта.

Форма виконання: схема + письмовий аналіз кейсу.

Тема 4. Психологічний супровід соціально вразливих груп населення

Завдання 1. Алгоритм психологічного супроводу. Розробити покроковий алгоритм роботи фахівця із соціально вразливою особою: первинне звернення → встановлення контакту → оцінювання потреб → визначення ресурсів → планування допомоги → реалізація → моніторинг → оцінювання результатів.

Завдання 2. Психодіагностичний інструментарій. Сформулювати перелік із 5–7 психодіагностичних методик, які можуть бути використані під час роботи з соціально вразливими особами. Для кожної методики зазначити мету, цільову групу та можливості практичного використання.

Завдання 3. Кейс. *Підліток із сім'ї у складних життєвих обставинах став пропускати заняття, уникає спілкування з однолітками, демонструє дратівливість та втрату інтересу до навчання.*

Визначити можливі причини ситуації, потреби підлітка, необхідність залучення інших фахівців та розробити план психологічно-соціального супроводу.

Форма виконання: алгоритм + психодіагностична таблиця + кейс.

Тема 5. Психологічне консультування соціально вразливих груп населення

Завдання 1. Техніки професійної комунікації. Опрацювати та продемонструвати на прикладах техніки активного слухання: відкриті запитання, уточнення, перефразування, відображення почуттів, резюмування, підтримка, пауза.

Завдання 2. Перша консультативна зустріч. Розробити структуру першої зустрічі соціального працівника/фахівця із клієнтом, який перебуває у складних життєвих обставинах. Визначити мету кожного етапу та приклади професійних запитань.

Завдання 3. Кейс «Безсилля». *Клієнт говорить: «Я вже нічого не можу змінити. Скільки не намагався — нічого не виходить».*

Визначити, яких помилок має уникати фахівець, які запитання може поставити та які ресурси клієнта доцільно актуалізувати.

Форма виконання: сценарій консультативної зустрічі + аналіз кейсу.

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення

Тема 6. Профілактична та корекційна робота з соціально вразливими групами населення

Завдання 1. Порівняльний аналіз. Порівняти первинну, вторинну та третинну профілактику. Для кожного рівня навести не менше двох прикладів соціально-психологічної роботи.

Завдання 2. Розроблення профілактичної програми. Розробити мініпрограму профілактичної роботи для однієї соціально вразливої групи. Визначити:

- проблему;
- цільову групу;
- мету;
- завдання;
- форми та методи роботи;
- тривалість;
- очікувані результати;
- критерії ефективності.

Завдання 3. Практичний інструментарій. Розробити 10 вправ для розвитку стресостійкості, емоційної саморегуляції, комунікативних навичок або профілактики соціальної дезадаптації.

Форма виконання: програма + банк практичних вправ.

Тема 7. Психолого-педагогічна підтримка сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах

Завдання 1. Карта соціальних ризиків сім'ї. Визначити основні фактори сімейного неблагополуччя та створити «Карту ризиків і ресурсів сім'ї».

Завдання 2. Соціальний супровід сім'ї. На основі запропонованої проблемної ситуації розробити індивідуальний план соціального супроводу сім'ї. Передбачити:

- оцінювання потреб;
- мету супроводу;
- завдання;
- форми роботи;
- відповідальних фахівців;
- терміни;
- очікувані результати.

Завдання 3. Міжвідомча взаємодія. Скласти схему взаємодії соціального працівника із психологом, педагогом, медичним працівником, службою у

справах дітей, центром соціальних служб та іншими суб'єктами залежно від ситуації сім'ї.

Форма виконання: карта + план супроводу + схема взаємодії.

Тема 8. Технології психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення

Завдання 1. Порівняльна характеристика технологій. Порівняти можливості використання тренінгу, арттерапевтичних методів, ігрових технологій, груп підтримки, психоосвіти, консультування та ресурсних практик у роботі з різними категоріями клієнтів.

Завдання 2. Розроблення тренінгу. Розробити фрагмент тренінгового заняття для обраної соціально вразливої групи. Обов'язково зазначити:

- назву;
- цільову аудиторію;
- мету;
- завдання;
- тривалість;
- необхідні матеріали;
- вступну вправу;
- основну вправу;
- рефлексію;
- очікувані результати.

Завдання 3. «Психологічна валіза соціального працівника». Створити власний професійний набір із 10 практичних технік, які можна використовувати для встановлення контакту, стабілізації емоційного стану, розвитку ресурсності, комунікації та соціальної адаптації клієнта.

Форма виконання: порівняльна таблиця + тренінгова розробка.

Тема 9. Психологічна реабілітація та відновлення соціально вразливих груп населення

Завдання 1. Понятійний аналіз. Розкрити та порівняти поняття «психологічна реабілітація», «соціальна реабілітація», «соціальна адаптація», «життєстійкість», «ресурсність», «відновлення». Визначити взаємозв'язок між ними.

Завдання 2. Індивідуальний план відновлення. Розробити план психолого-соціальної підтримки людини, яка пережила кризову або травматичну подію. Передбачити етапи роботи, потреби клієнта, ресурси, форми допомоги, залучення фахівців та критерії позитивної динаміки.

Завдання 3. «Ресурсна аптечка». Створити практичну добірку з 10 ресурсних технік для відновлення психоемоційного стану. Для кожної техніки вказати:

- мету;
- для кого рекомендована;
- короткий алгоритм виконання;
- очікуваний ефект;

- обмеження/застереження щодо використання.

Завдання 4. Підсумковий кейс. Розробити комплексний план допомоги представнику соціально вразливої групи, який пережив кризову ситуацію, із використанням щонайменше **трьох технологій психолого-педагогічної підтримки**.

Форма виконання: індивідуальний план + практична «ресурсна аптечка» + кейс.

Рекомендований формат оцінювання самостійної роботи

Для заочної форми можна передбачити індивідуальні завдання, які студент презентує або захищає під час сесії: аналітична таблиця, кейс, презентація, діагностичний пакет, тренінгова програма, план соціального супроводу, реабілітаційна програма.

Такий набір завдань дозволяє перевірити не лише знання теоретичного матеріалу, а й професійні вміння майбутнього соціального працівника: оцінювати потреби, визначати ризики й ресурси, планувати супровід, здійснювати консультування, добирати технології підтримки та оцінювати результати професійної допомоги.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти під час самостійної роботи

1–2 бали – здобувач вищої освіти виявляє знання та розуміння основних понять і положень навчального матеріалу з психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення; може поверхово характеризувати окремі категорії соціально вразливих осіб, їхні потреби та проблеми; відтворює більшу частину навчального матеріалу, але припускається неточностей у використанні професійної термінології. Відповідає за запропонованим планом, висловлює власну думку щодо окремих питань теми, застосовує знання для виконання завдань за зразком. За допомогою викладача може визначати окремі напрями психолого-педагогічної підтримки та користуватися додатковими джерелами інформації.

3 бали – здобувач вищої освіти демонструє достатньо ґрунтовні знання теоретичних засад психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних професійних ситуаціях. Логічно характеризує соціально вразливі групи, їхні потреби, труднощі та ресурси, уміє встановлювати взаємозв'язки між соціальними, психологічними й педагогічними чинниками вразливості. Аналізує типові проблемні ситуації, визначає основні напрями допомоги, робить обґрунтовані висновки. Відповідь повна, логічна та аргументована, але може містити окремі неточності. Здобувач виявляє вміння рецензувати відповіді інших, опрацьовувати навчальний матеріал самостійно та застосовувати набуті знання під час розв'язання практичних завдань.

4 бали – здобувач вищої освіти володіє глибокими та міцними знаннями з теорії і практики психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення; здатний застосовувати їх у нестандартних професійних ситуаціях. Уміє комплексно аналізувати потреби різних категорій отримувачів соціальних послуг, визначати чинники соціальної вразливості, ризики та можливі наслідки недостатньої підтримки. Пропонує аргументовані шляхи вирішення проблем, визначає доцільні форми, методи й технології психолого-педагогічної допомоги. Критично оцінює інформацію, розрізняє об'єктивні факти, стереотипи та упередження щодо соціально вразливих груп. Використовує додаткові наукові джерела, самостійно визначає цілі власної навчальної діяльності, виконує творчі та проблемно-пошукові завдання, здатний сприймати іншу позицію як альтернативну.

5 балів – здобувач вищої освіти має системні, дієві знання з психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення, виявляє високий рівень аналітичних, дослідницьких і творчих здібностей. Самостійно здійснює комплексний аналіз складних соціально-психологічних і педагогічних проблем, обґрунтовує потребу в міждисциплінарній взаємодії та індивідуалізованому підході до надання підтримки. Уміє визначати й розв'язувати проблемні ситуації, прогнозувати можливі результати психолого-педагогічного впливу, добирати ефективні методи, форми й технології роботи з різними соціально вразливими групами. Самостійно здобуває, критично оцінює та використовує наукову й практичну інформацію, виявляє власне професійне ставлення до проблеми. Виконує науково-дослідні та творчі завдання, логічно, аргументовано й самостійно викладає матеріал в усній і письмовій формах, демонструє сформованість професійного мислення, етичної відповідальності та готовність до практичної діяльності у сфері психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення.

7. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

Порядок подання та захисту ІНДЗ

1. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) є формою самостійної роботи здобувача вищої освіти, спрямованою на поглиблення, систематизацію та практичне застосування знань з освітнього компонента «Психолого-педагогічна підтримка соціально вразливих груп населення».

2. Звіт про виконання ІНДЗ подається у формі, визначеній викладачем: презентації, тематичного повідомлення, соціально-психологічного проекту, аналізу практичної ситуації, розроблення програми психолого-педагогічної підтримки тощо.

3. ІНДЗ подається викладачу не пізніше ніж за 2 тижні до підсумкового контролю або завершення семестру.

4. Оцінювання ІНДЗ здійснюється на заключному семінарському або практичному занятті на основі попереднього ознайомлення викладача зі змістом виконаної роботи. За потреби передбачається захист ІНДЗ у формі

усного повідомлення, презентації, обговорення результатів дослідження або відповідей на запитання викладача.

5. Під час захисту здобувач вищої освіти має продемонструвати розуміння проблеми, уміння використовувати наукову термінологію, обґрунтовувати власні висновки, аналізувати потреби соціально вразливих груп населення та визначати доцільні напрями психолого-педагогічної підтримки.

6. Оцінка за ІНДЗ враховується під час визначення підсумкової оцінки з освітнього компонента. Максимальна кількість балів за ІНДЗ – 15.

Теми та завдання ІНДЗ

№	Тема ІНДЗ	Завдання
1	Соціальна вразливість: сутність, критерії та основні чинники	Розкрити поняття соціальної вразливості, визначити її основні чинники та охарактеризувати взаємозв'язок соціальних, психологічних і педагогічних проблем.
2	Соціально вразливі групи населення: класифікація та особливості потреб	Здійснити класифікацію соціально вразливих груп населення; визначити їхні основні потреби, труднощі, ризики та ресурси.
3	Психолого-педагогічна підтримка як напрям соціальної роботи	Розкрити сутність, мету, завдання та принципи психолого-педагогічної підтримки; визначити її роль у забезпеченні соціального функціонування особистості.
4	Принципи та етичні засади психолого-педагогічної підтримки	Проаналізувати принципи гуманності, поваги до гідності, конфіденційності, недискримінації, добровільності та партнерства у роботі з отримувачами підтримки.
5	Психологічні особливості дітей із соціально вразливих груп	Охарактеризувати психологічні потреби дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах; визначити основні напрями психолого-педагогічної допомоги.
6	Підтримка дітей, які зазнали насильства або жорстокого поводження	Проаналізувати психологічні наслідки насильства, визначити завдання фахівців та розробити рекомендації щодо безпечної взаємодії з дитиною.
7	Психолого-педагогічна підтримка	Визначити основні соціально-психологічні внутрішньо труднощі внутрішньо переміщених осіб та

	переміщених осіб	запропонувати комплекс заходів підтримки й адаптації.
8	Підтримка осіб з інвалідністю та їхніх сімей	Розкрити особливості психолого-педагогічної підтримки осіб з інвалідністю; визначити бар'єри, потреби та можливості соціальної інтеграції.
9	Психолого-педагогічна підтримка людей похилого віку	Охарактеризувати вікові, соціальні та психологічні потреби людей похилого віку; запропонувати форми підтримки їхньої активності та соціальної залученості.
10	Підтримка сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах	Визначити основні проблеми таких сімей, які проаналізувати ресурси сім'ї та розробити орієнтовний план психолого-педагогічного супроводу.
11	Психолого-педагогічна підтримка дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	Проаналізувати особливості розвитку й соціалізації дітей цієї категорії; визначити напрями формування довіри, безпеки та позитивної самооцінки.
12	Підтримка осіб, які пережили травматичні події	Розкрити поняття психологічної травми, визначити можливі реакції на травматичні події та охарактеризувати безпечні форми психолого-педагогічної підтримки.
13	Психолого-педагогічна підтримка ветеранів війни та членів їхніх сімей	Визначити основні потреби ветеранів і членів їхніх сімей, охарактеризувати напрями соціальної адаптації та міждисциплінарної взаємодії.
14	Підтримка осіб, які переживають втрату	Проаналізувати психологічні особливості переживання втрати; визначити принципи підтримки та недоцільні форми взаємодії з людиною у стані горювання.
15	Психолого-педагогічна підтримка підлітків девіантною поведінкою	Визначити чинники ризику девіантної поведінки, проаналізувати можливості із профілактики та розробити план корекційно-профілактичної роботи.

16	Підтримка осіб, які мають залежності	Охарактеризувати соціально-психологічні проблеми осіб із залежностями; визначити напрями мотиваційної, педагогічної та соціальної підтримки.
17	Психолого-педагогічна підтримка бездомних осіб	Проаналізувати причини бездомності, основні потреби та бар'єри доступу до допомоги; визначити можливості соціального супроводу.
18	Підтримка осіб, які звільнилися з місць позбавлення волі	Визначити труднощі ресоціалізації, ризики повторної соціальної дезадаптації та напрями психолого-педагогічної підтримки.
19	Психолого-педагогічна підтримка осіб, які зазнали дискримінації	Розкрити психологічні наслідки стигматизації та дискримінації; запропонувати способи формування толерантного й безпечного соціального середовища.
20	Міждисциплінарна взаємодія у наданні психолого-педагогічної підтримки	Проаналізувати роль соціального працівника, психолога, педагога, медичного працівника та інших фахівців у комплексному супроводі соціально вразливих осіб.
21	Методи психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп	Охарактеризувати методи консультування, психоедукації, тренінгової роботи, арттерапії, соціально-педагогічного супроводу та визначити умови їх доцільного використання.
22	Ресурсний підхід у роботі із соціально вразливими групами	Розкрити сутність ресурсного підходу, визначити внутрішні та зовнішні ресурси особистості й розробити рекомендації щодо їх активізації.
23	Профілактика вторинної під час роботи із соціально вразливими травматизації та професійного вигорання фахівців	Визначити ризики професійного вигорання групами та запропонувати заходи самопомоги й професійної підтримки.
24	Розроблення програми психолого-педагогічної	Обрати певну соціально вразливу групу, визначити її потреби, мету, завдання, форми,

підтримки соціально вразливої методи, етапи реалізації та очікувані результати програми підтримки.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Під час оцінювання ІНДЗ враховуються:

- повнота, правильність і самостійність виконання завдання;
- рівень розуміння теоретичних засад психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення;
- здатність аналізувати соціальні, психологічні та педагогічні чинники вразливості;
- уміння визначати потреби, проблеми, ресурси та ризики різних категорій отримувачів підтримки;
- здатність диференціювати, інтегрувати й узагальнювати отримані знання;
- використання наукової та професійної термінології;
- самостійний пошук, добір і критичне опрацювання додаткових джерел;
- уміння застосовувати теоретичні знання під час аналізу практичних ситуацій;
- обґрунтованість запропонованих форм, методів і технологій психолого-педагогічної підтримки;
- логічність, послідовність і доказовість висновків;
- якість мовленнєвого оформлення письмової та усної відповіді;
- дотримання академічної доброчесності;
- якість презентації та захисту результатів виконаної роботи.

Розподіл балів

1 бал – здобувач вищої освіти демонструє початковий рівень знань з теми ІНДЗ; не розуміє сутності основних понять психолого-педагогічної підтримки; механічно відтворює окремі положення навчального матеріалу або копіює інформацію з джерел без власного аналізу, узагальнень і висновків. Робота має суттєві змістові та структурні недоліки.

2 бали – здобувач вищої освіти виявляє фрагментарні знання з теми; має значні труднощі під час самостійного опрацювання матеріалу; частково розуміє особливості соціально вразливих груп населення, але не може належно пояснити їхні потреби та проблеми. Виконане завдання містить окремі правильні положення, однак є неповним і недостатньо обґрунтованим.

3 бали – здобувач вищої освіти відтворює окремі теоретичні положення відповідно до навчального посібника або пояснень викладача; описує соціальні та психологічні проблеми без належного пояснення їхніх причин і наслідків. За допомогою викладача може визначити окремі напрями підтримки, але слабо орієнтується у професійній термінології та недостатньо самостійно формулює висновки.

4 бали – здобувач вищої освіти знає основний навчальний матеріал, але допускає помилки й неточності у визначенні понять, характеристики соціально

вразливих груп та описі форм психолого-педагогічної підтримки. Завдання виконане частково, аналіз є поверховим, висновки недостатньо послідовні. Відповіді на додаткові запитання неповні або нелогічні.

5 балів – здобувач вищої освіти має стійкі навички роботи з навчальною та науковою літературою; самостійно опрацьовує значну частину матеріалу; правильно визначає основні поняття, наводить приклади соціальної вразливості та окремих форм підтримки. Підтверджує власні судження одним-двома аргументами, використовує наочні матеріали, однак аналіз і висновки залишаються недостатньо глибокими.

6 балів – здобувач вищої освіти демонструє знання та розуміння основних положень освітнього компонента; правильно характеризує окремі соціально вразливі групи населення, їхні потреби та труднощі. Може поверхово аналізувати соціальні, психологічні й педагогічні чинники вразливості та робити окремі висновки. Відповідь правильна, але недостатньо осмислена й аргументована.

7 балів – здобувач вищої освіти самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; послідовно розкриває тему ІНДЗ, висловлює власну думку, застосовує набуті знання під час аналізу практичних ситуацій. Уміє визначати основні потреби соціально вразливих груп населення та пропонувати окремі форми психолого-педагогічної підтримки. Користується додатковими джерелами, але не завжди критично їх оцінює.

8 балів – здобувач вищої освіти правильно й логічно розкриває зміст теми; розуміє основні теоретичні підходи до психолого-педагогічної підтримки; встановлює причинно-наслідкові зв'язки між соціальними умовами, психологічним станом і освітніми потребами людини. Застосовує засвоєний матеріал у стандартних професійних ситуаціях, обґрунтовує вибір окремих методів і форм підтримки.

9 балів – здобувач вищої освіти наводить власні приклади на підтвердження теоретичних положень; самостійно використовує додаткові наукові джерела; правильно застосовує професійну термінологію. Уміє систематизувати матеріал у вигляді таблиць, схем, класифікацій, визначати потреби та ресурси соціально вразливих груп, а також пропонувати можливі напрями міждисциплінарної взаємодії.

10 балів – здобувач вищої освіти демонструє достатньо повні знання; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; логічно аналізує соціальні, психологічні та педагогічні аспекти проблеми. Робота є повною, послідовною й обґрунтованою, містить власні приклади та висновки, хоча може мати окремі фрагментарні неточності.

11 балів – здобувач вищої освіти вміє аналізувати та встановлювати суттєві зв'язки між соціальними чинниками вразливості, психологічними потребами й педагогічними умовами підтримки. Виявляє закономірності, самостійно формулює висновки, оцінює ефективність запропонованих форм і методів допомоги. Здатний обґрунтувати власну позицію та належною мірою контролює процес виконання ІНДЗ.

12 балів – здобувач вищої освіти володіє глибокими та міцними знаннями, здатний застосовувати їх у нестандартних ситуаціях. Визначає тенденції, суперечності й ризики у сфері психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення. Критично оцінює наукову та практичну інформацію, розрізняє об'єктивні факти, стереотипи й упередження, сприймає альтернативні позиції та аргументовано обстоює власну думку.

13 балів – здобувач вищої освіти має системні та дієві знання, виявляє творчі здібності під час виконання ІНДЗ. Використовує широкий спектр аргументів і доказів, самостійно аналізує складні проблемні ситуації, розробляє обґрунтовані пропозиції щодо психолого-педагогічної підтримки різних категорій населення. Виявляє схильність до системного й наукового аналізу, уміє прогнозувати можливі результати запропонованих заходів.

14 балів – здобувач вищої освіти вміє самостійно ставити й розв'язувати проблеми, здійснювати пошук, добір і критичне опрацювання наукової інформації. Виконує ІНДЗ на дослідницькому рівні, використовує результати аналізу для розроблення практичних рекомендацій, програми або проєкту психолого-педагогічної підтримки. Виявляє власне професійне ставлення до проблеми, обґрунтовує перспективи подальшого дослідження та практичного застосування отриманих результатів.

15 балів – здобувач вищої освіти на високому рівні вміє ставити й розв'язувати складні теоретичні та практичні проблеми у сфері психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення. Самостійно здійснює науково-дослідну роботу, критично аналізує та узагальнює інформацію з різних джерел, демонструє глибоке розуміння потреб, ресурсів і ризиків соціально вразливих груп. Логічно, аргументовано й творчо викладає матеріал у письмовій та усній формах, пропонує інноваційні й практично доцільні рішення, обґрунтовує перспективи подальших досліджень і професійної діяльності. Робота відповідає вимогам академічної доброчесності та демонструє високий рівень сформованості професійного мислення.

Основні форми виконання ІНДЗ

Здобувач вищої освіти може виконати ІНДЗ у формі:

- презентації з доповіддю;
- аналізу практичної ситуації або професійного кейсу;
- розроблення програми психолого-педагогічної підтримки;
- підготовки методичних рекомендацій для фахівців;
- розроблення пам'ятки для соціально вразливої особи або її сім'ї;
- міні-дослідження з аналізом результатів;
- соціально-психологічного проєкту.

Загальні вимоги до виконання ІНДЗ

Під час виконання ІНДЗ здобувач вищої освіти повинен:

1. Обґрунтувати актуальність обраної теми.
2. Визначити мету та завдання роботи.
3. Розкрити основні теоретичні положення.

4. Проаналізувати потреби й проблеми відповідної соціально вразливої групи.
5. Використати наукові джерела та професійну термінологію.
6. Запропонувати практичні рекомендації або напрями психолого-педагогічної підтримки.
7. Сформулювати самостійні висновки.
8. Дотримуватися вимог академічної доброчесності.

8. Методи навчання

Лекції (традиційна, проблемна, лекція-презентація із застосуванням ІКТ), пояснення, розповідь, семінарські заняття, бесіда, дискусії, мозковий штурм, робота в малих групах і парах, моделювання ситуацій, бліц-опитування, тематичні презентації, кейс-метод, опрацювання наукових джерел, виконання ІНДЗ.

9. Методи контролю

Поточне оцінювання: усне та письмове опитування, поточне тестування, оцінювання презентацій, ІНДЗ, самостійної роботи, підсумковий тест.

Підсумковий контроль - екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

	Поточне опитування										Сума
Змістовий модуль № 1			Змістовий модуль № 2						Підсумковий тест	ІНДЗ	
C1/ C2	C3/ C4	C5/ C6	C7/ C8	C9	C10	C11	C12	C13			
5/5	5/5	5/5	5/5	5	5	5	5	5	20	15	100

Відповідність національної шкали оцінювання академічної успішності шкалі ЄКТС

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою академії	Підсумкова оцінка	
			Результати поточного та проміжного контролю – коефіцієнт 0,5	Результати здачі екзамену – коефіцієнт 0,5

A	Відмінно	90 – 100	90 – 100	90 – 100
B	Добре	82 – 89	82 – 89	82 – 89
C		75 – 81	75 – 81	75 – 81
D	Задовільно	67 – 74	67 – 74	67 – 74
E		60 – 66	60 – 66	60 – 66
FX	Незадовільно	35 – 59	35 – 59	35 – 59
F		0 – 34	0 – 34	0 – 34

Критерії оцінювання за національною шкалою

Оцінка А «5» («відмінно») (90–100): здобувач вищої освіти демонструє системні, глибокі та ґрунтовні знання з соціальної роботи та консультування; вільно володіє основними поняттями, принципами, підходами та технологіями професійної діяльності; уміє аналізувати, систематизувати й узагальнювати інформацію, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, критично оцінювати професійні ситуації та робити аргументовані висновки. Самостійно працює з науковими, нормативно-правовими та інформаційними джерелами, творчо застосовує знання під час розв'язання складних професійних кейсів, моделювання консультативних ситуацій, визначення потреб клієнта та планування соціальної підтримки. Демонструє клієнтоцентричність, етичність, варіативність мислення, уміння застосовувати теоретичні положення на практиці та належну професійну культуру.

Оцінка В «4» («добре») (82–89): здобувач вищої освіти демонструє міцні, повні та ґрунтовні знання навчального матеріалу, розуміє основні теорії, принципи й технології соціальної роботи та консультування; уміє аналізувати, порівнювати й систематизувати інформацію, застосовувати знання у стандартних професійних ситуаціях, аналізувати кейси та робити обґрунтовані висновки. Уміє пов'язувати теоретичні положення з практикою, використовує джерела інформації, однак допускає окремі несуттєві неточності під час виконання практичних завдань.

Оцінка С «4» («добре») (75–81): здобувач вищої освіти володіє основними знаннями з соціальної роботи та консультування, але вони недостатньо глибокі й системні; розуміє базові поняття та положення, частково вміє аналізувати професійні ситуації, порівнювати інформацію та формулювати висновки. Потребує допомоги під час застосування теоретичних знань до практичних ситуацій, має фрагментарні навички роботи з джерелами та допускає неточності у визначенні способів розв'язання професійних завдань.

Оцінка Д «3» («задовільно») (67–74): здобувач вищої освіти демонструє фрагментарні знання основного навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про ключові поняття, принципи та технології соціальної роботи й консультування; відчуває труднощі під час аналізу професійних ситуацій і застосування теоретичних знань на практиці. При виконанні завдань допускає

суттєві помилки, не завжди може самостійно їх виправити, недостатньо володіє навичками роботи з професійними джерелами та аргументованого висловлення думки.

Оцінка Е «3» («задовільно») (60–66): здобувач вищої освіти має мінімально достатні знання з освітнього компонента, недостатньо орієнтується в основних поняттях і теоретичних положеннях соціальної роботи та консультування; застосовує знання у практичних ситуаціях із суттєвими помилками, потребує постійної допомоги та додаткових пояснень.

Оцінка FХ «2» («незадовільно») (35–59) (з можливістю повторного складання): здобувач вищої освіти не має мінімально достатніх знань з освітнього компонента, погано або зовсім не орієнтується в основних поняттях, принципах і технологіях соціальної роботи та консультування; не вміє застосовувати набуті знання під час розв'язання практичних ситуацій і професійних кейсів, потребує повторного опрацювання навчального матеріалу.

Оцінка F «2» («незадовільно») (0–34) (з обов'язковим повторним курсом): здобувач вищої освіти не володіє мінімально необхідними знаннями з освітнього компонента, не розуміє основних понять і положень соціальної роботи та консультування, не здатний застосовувати знання у практичних ситуаціях, виконувати професійні завдання та демонструвати сформованість необхідних умінь і навичок.

Академічна доброчесність: Роботи (академічні есе, проєкти) здобувачів вищої освіти повинні бути їхніми оригінальними дослідженнями чи результатом власних міркувань. Відсутність бібліографічних покликань на свідомо використаний текст, запозичення та використання чужого тексту (академічний плагіат), фабрикування джерел, імітація дослідження, списування, ухилення від здачі письмових робіт у визначений термін без поважних причин є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі та поведінці студента є підставою для реагування викладача відповідно до відповідно до «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності та етику академічних взаємовідносин у Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка» (2026), «Положення про запобігання академічному плагіату та впровадження практики належного цитування в освітній і науковій діяльності Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка» (2026).

11. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення, у тому числі на освітній платформі MOODLE, підручники, посібники, періодичні видання, мультимедійні презентації за змістом тем.

12. Рекомендована література

Базова:

1. Безпалько О., Капська А. Соціальна педагогіка К. : Центр учбової літератури, 2023. 488 с.
2. Кияниця З. Петрович Ж. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : у 2-х ч. Київ : Обнова Компані, 2017. Ч. I. Сучасні орієнтири та ключові технології. 256 с.
3. Ломакін Г. Система соціально-психологічного супроводу людей, що зазнали наслідків травм війни. PMGP 30, Червень 2024. URL: <https://uk.e-medjournal.com/index.php/psp/article/view/508>
4. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
5. Новак Т., Боднар М. Психологічний тренінг у подоланні життєвих криз: досвід роботи з молоддю. *Наукові записки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Педагогіка і психологія*. 2025. № 1 (5). С. 174–180.
6. Новак Т. Мої ресурси: як підтримати себе під час війни. *Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції : «Сучасний стан та перспективи розвитку освіти: теорія, практика, інновації»* [текст] за заг. редакцією Т. Новак. Кременець : ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2023. С.123-128.
7. Новак Т. Психологічний супровід учасників освітнього процесу в реаліях війни в Україні. *Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка*. 2023. № 17. С. 161-169.
8. Новак Т. Арт-терапія в роботі з дітьми з РАС. *Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Соціальна допомога і соціальна робота: виклики сучасності»*, 2023. С. 65-68.
9. Новак Т. Формування стресостійкості у фахівців соціальної роботи: виклики та рішення. *Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції : «Сучасний стан та перспективи розвитку освіти: теорія, практика, інновації»* [текст] за заг. редакцією Т. В. Новак. Кременець : ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2024. С. 43-45.
10. Новак Т., Ярошук М., Мельник Ю. Формування в майбутніх психологів навичок діагностики психічних розладів та надання професійної психологічної допомоги. *Наукові записки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Педагогіка і психологія*. 2025. № 2 (6). С. 166–172.
11. Новак, Т., Мельник, Ю., Долга Т. Лінгвістична емпатія в роботі консультанта із соціально вразливими клієнтами. *Академічні візії*, (58). 2026 URL: <https://doi.org/10.66556/2786-586X.58.novak-t>.
12. Пеша І., Сопівник І., Галайдюк В., Кошук О. Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю. навчальний посібник. Київ: Компринт, 2023. 449 с.

Допоміжна:

1. Бортов А. Психологічні основи підтримки ментального здоров'я особистості. *Ментальне здоров'я*. 2025. № 1. С. 3–

8. URL: <https://doi.org/10.32782/3041-2005/2025-1.1>

2. Караман О., Юрків Я. Вразливі категорії населення як об'єкт соціальної роботи в громаді. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. 2019. № 6 (329). Ч. 1 С. 5–15.

3. Новак Т. Арт-терапія в роботі практичного психолога. *Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції. «Дистанційна освіта: інноваційні, нормативно-правові, педагогічні аспекти»* 2023. С. 64-68.

4. Новак Т. Декапсуляція емоцій засобами арттерапії як шлях нормалізації психоемоційного стану. *Актуальні проблеми гуманітарної освіти : збірник наукових праць.* / за заг. ред. А. М. Ломаковича, М. С. Курача. Кременець : ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2025. Вип. 22. С. 115–121.

5. Про соціальні послуги. Закон України від 17.01.2019 р. № 2671–VIII. Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://bit.ly/2HL1Rsg>.

6. Романовська О., Крутько Г. Проблема психологічної ізоляції та самотності в умовах війни. *Теорія і практика управління соціальними системами. Серія «Психолого-педагогічні аспекти розвитку системи» вищої освіти та її змісту».* 2024. № 2. С. 86–107. DOI: <https://doi.org/10.20998/2078-7782.2024.2.08>.

7. Babarro Vélez I., Lacalle Prieto J. Literature as a therapeutic instrument in the health-disease process in childhood. *Enfermería Global.* 2018. № 17(50). P. 585–616. URL: <https://doi.org/10.6018/eglobal.17.2.299201>